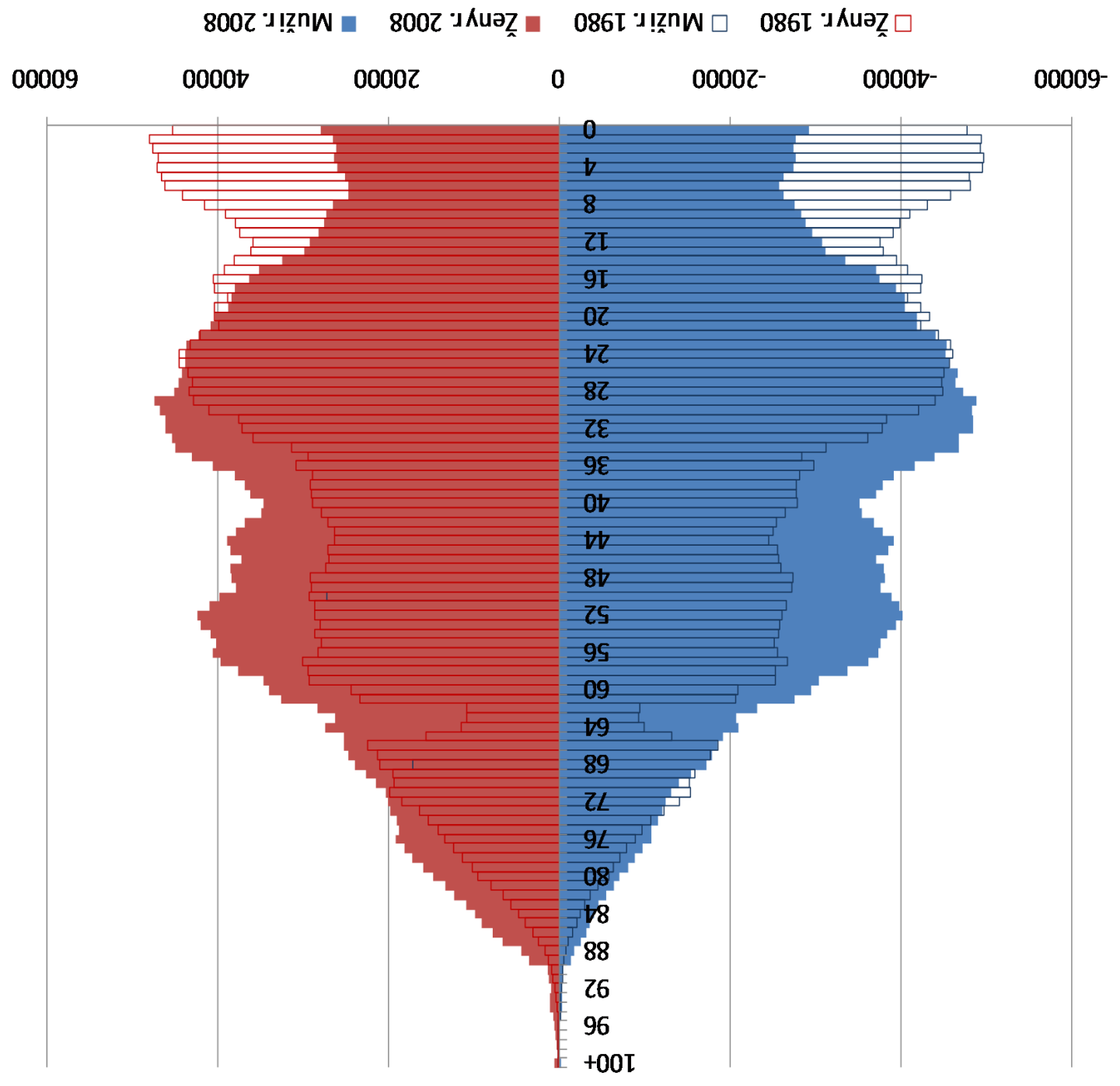

Možnosti VL v prevencii onkologických ochorení

**Peter Lipták, všeobecný lekár
XV. kongres SLS, Žilina 28.4.2011**

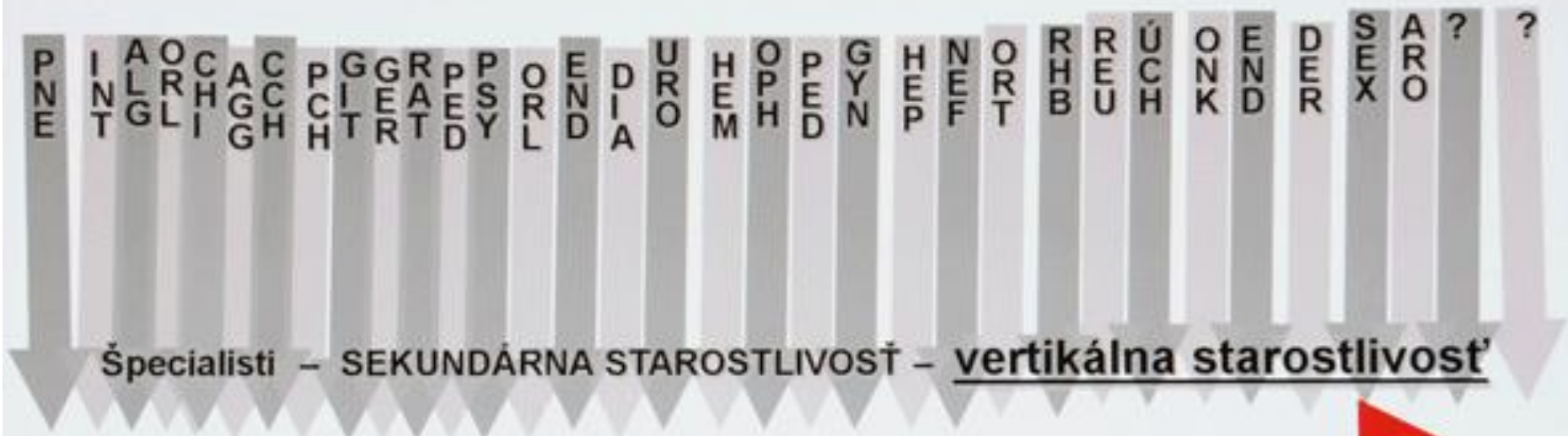

Siete VLD, špecialistov na Slovensku?

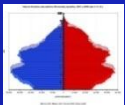

Teória a prax zdravotnej starostlivosti

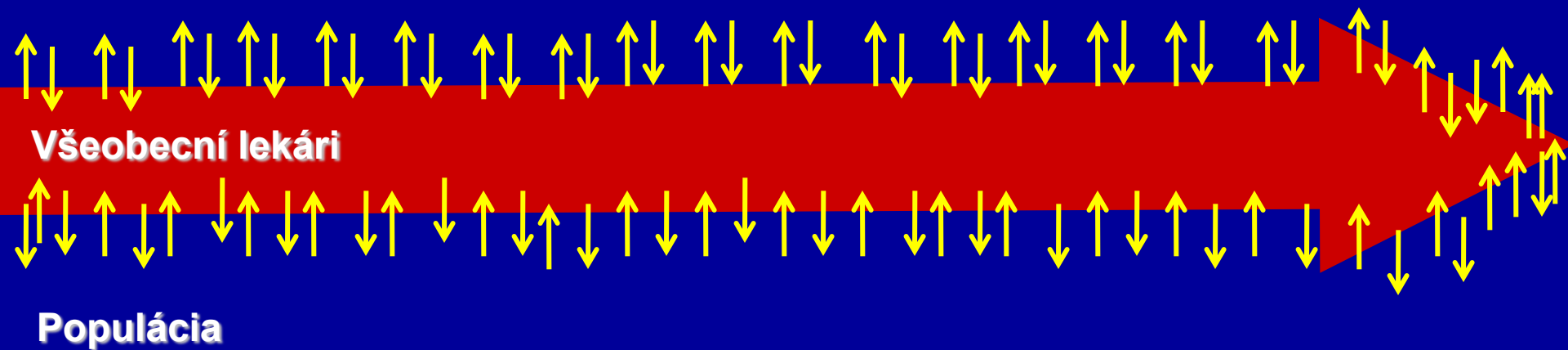
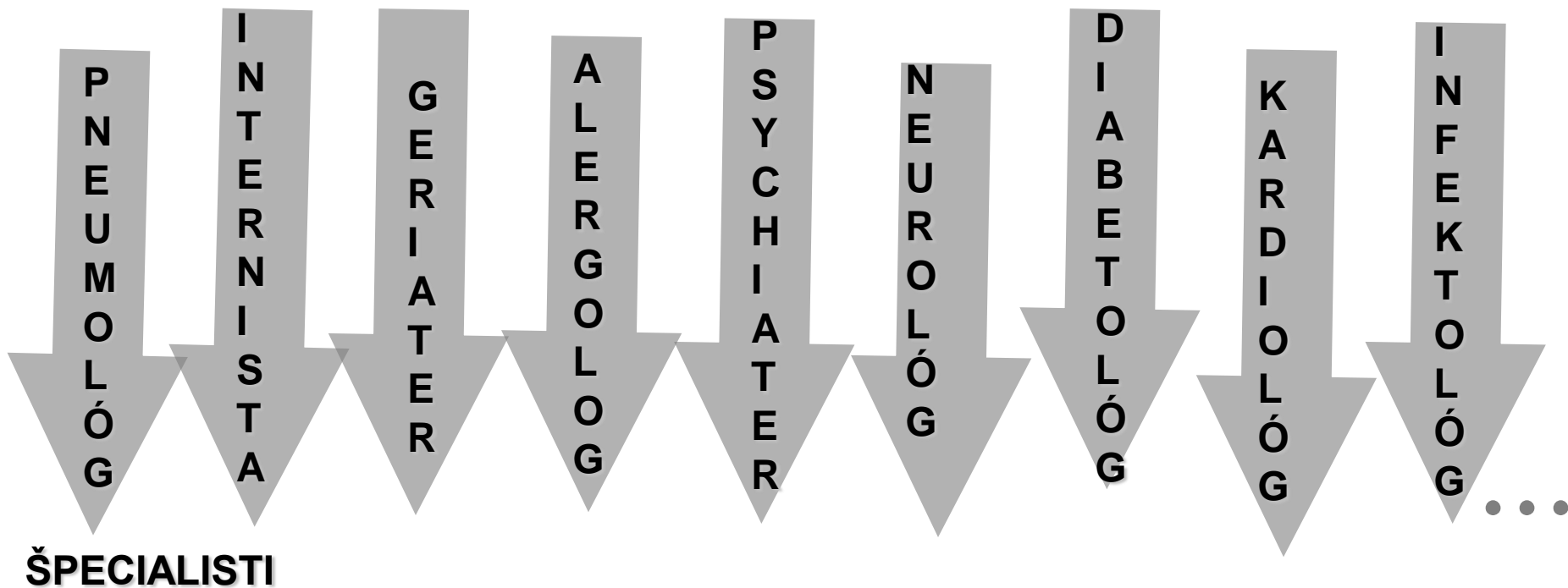

 Všeobecní lekári – PRIMÁRNA STAROSTLIVOSŤ – horizontálna starostlivosť

Populácia a jej problémy – horizontálnosť

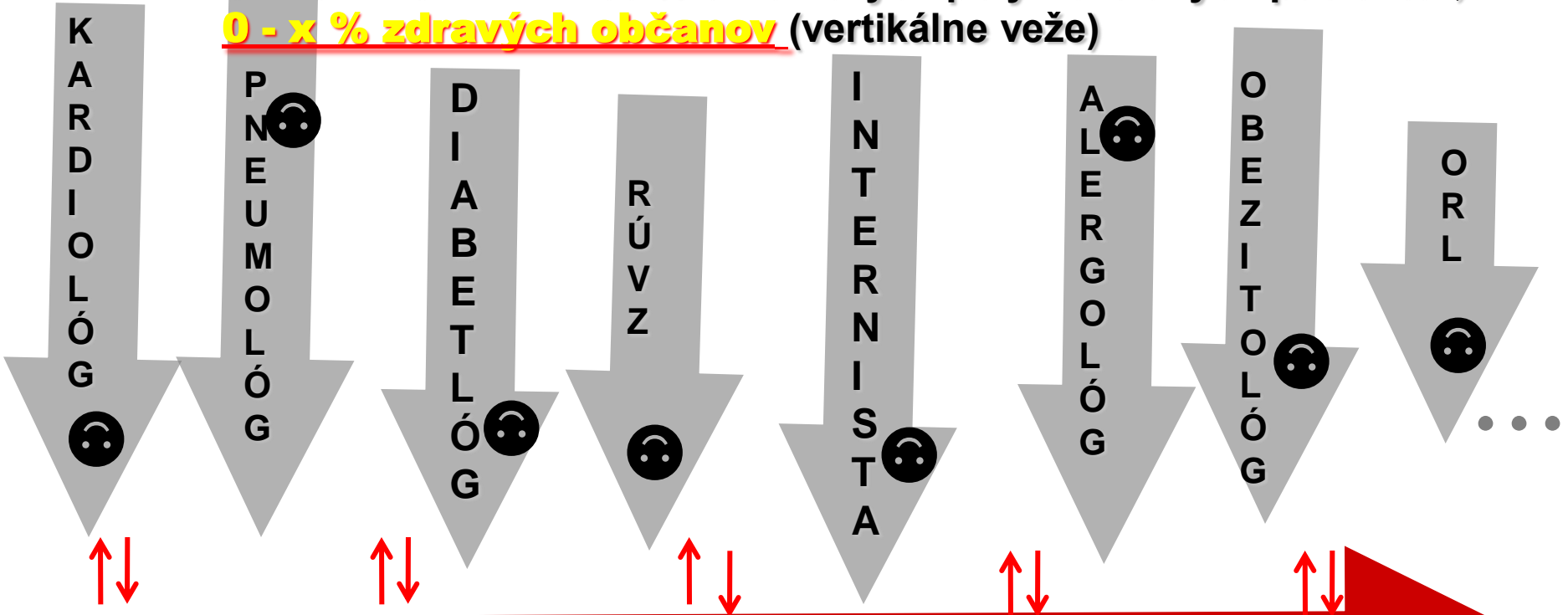

ZDRAVOTNÝ SYSTÉM

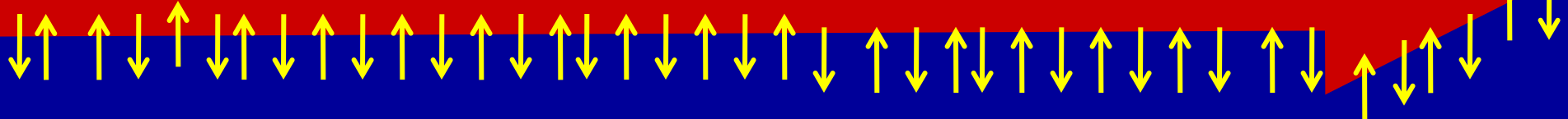

Národné preventívne programy – onkologický, KV...

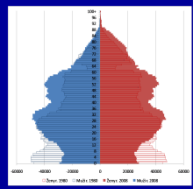
ŠPECIALISTI < x - 100 % chronických polymorbídnych pacientov,
0 - x % zdravých občanov (vertikálne veže)

VL - PRIMÁRNA ZS - PRVÝ KONTAKT ? **100/x % zdravých občanov!!**

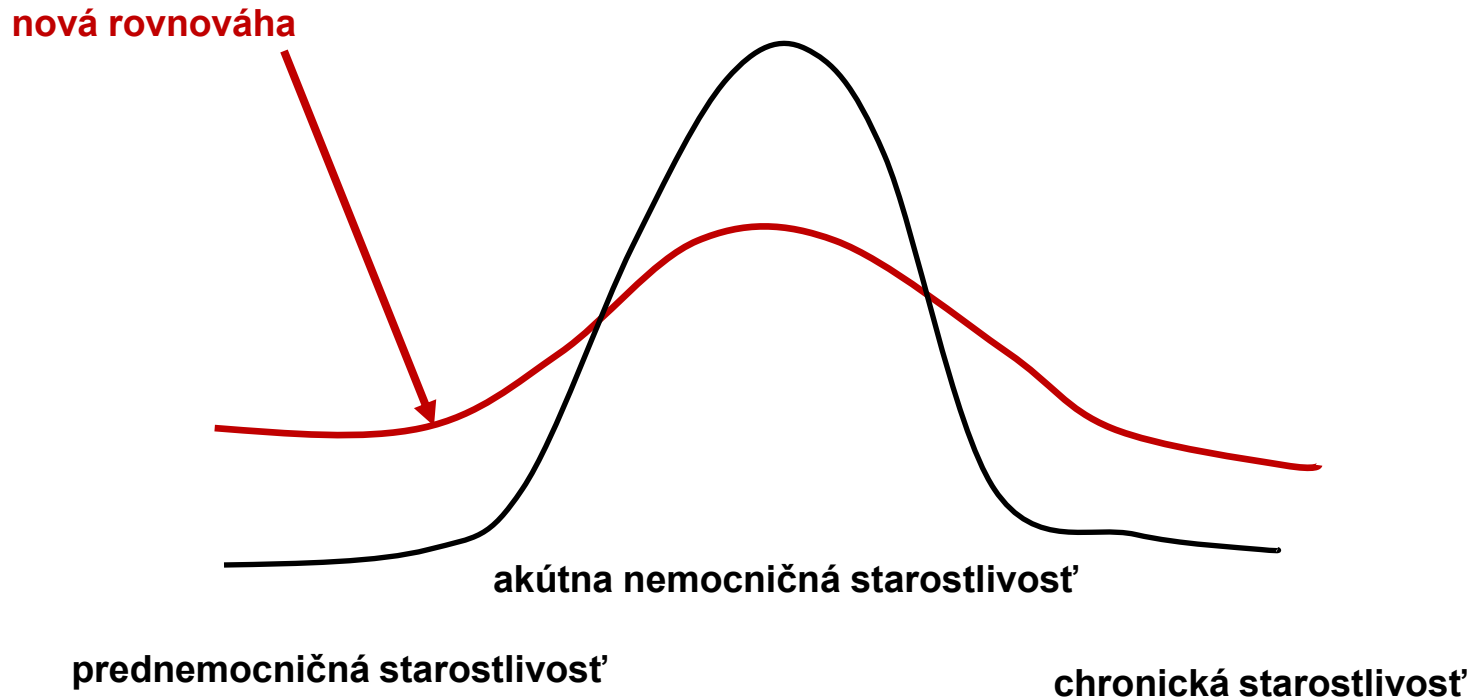

Populácia

Dostupnosť, efektívnosť prevencie - čo najbližšie k prirodzenému prostrediu...

MODERNÝ trend - zmena modelu zdravotnej starostlivosti

**PRIMÁRNA ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ –
prevencia, včasná diagnostika...**

Upravené podľa: Christopher Riley, Department for Health and Social Services, Welsh Assembly Government, 2008

Špecifikum zdravotnej starostlivosti

- obmedzené zdroje
- obmedzená kapacita

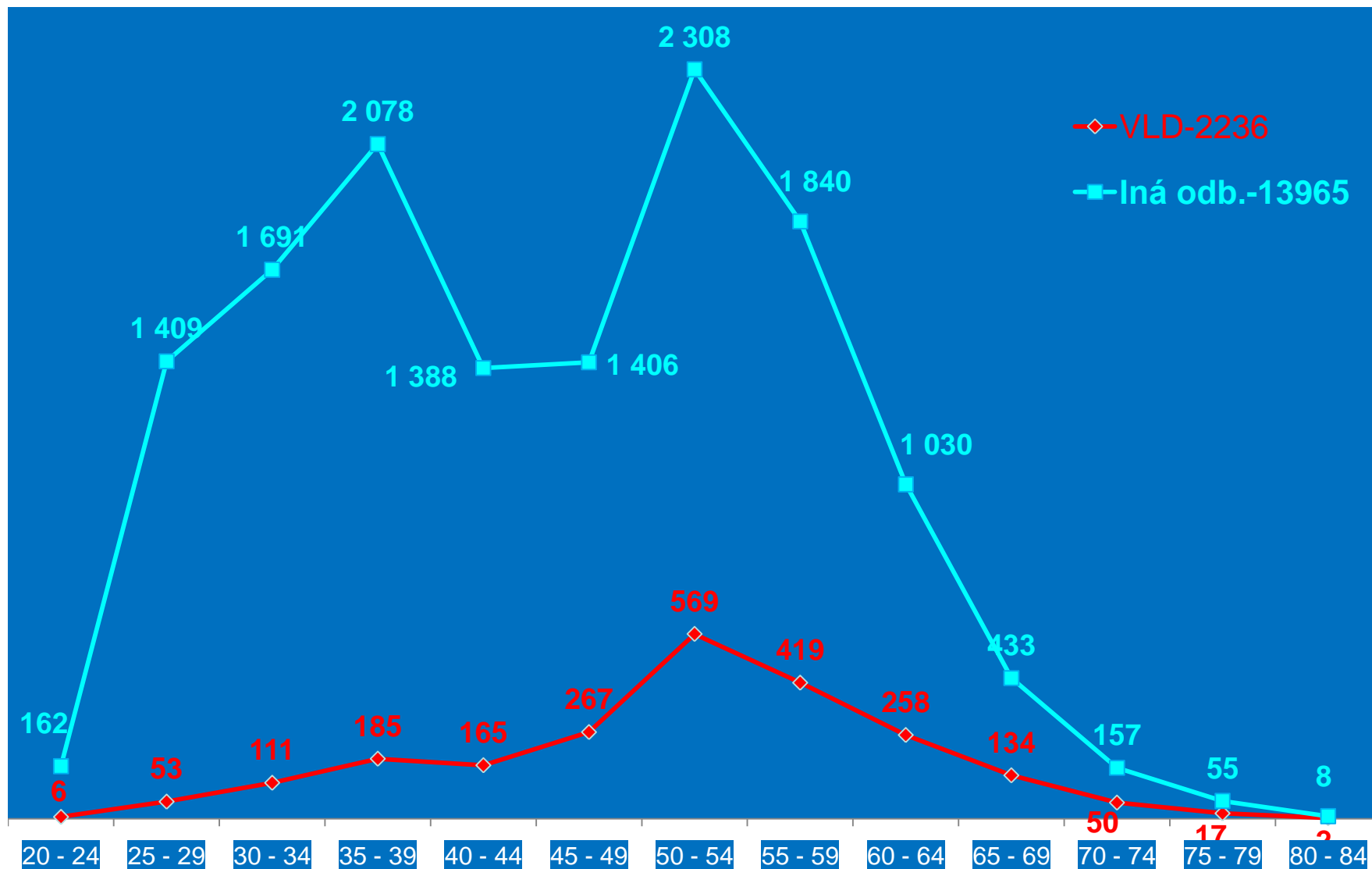

SR- zmena modelu zdravotnej starostlivosti

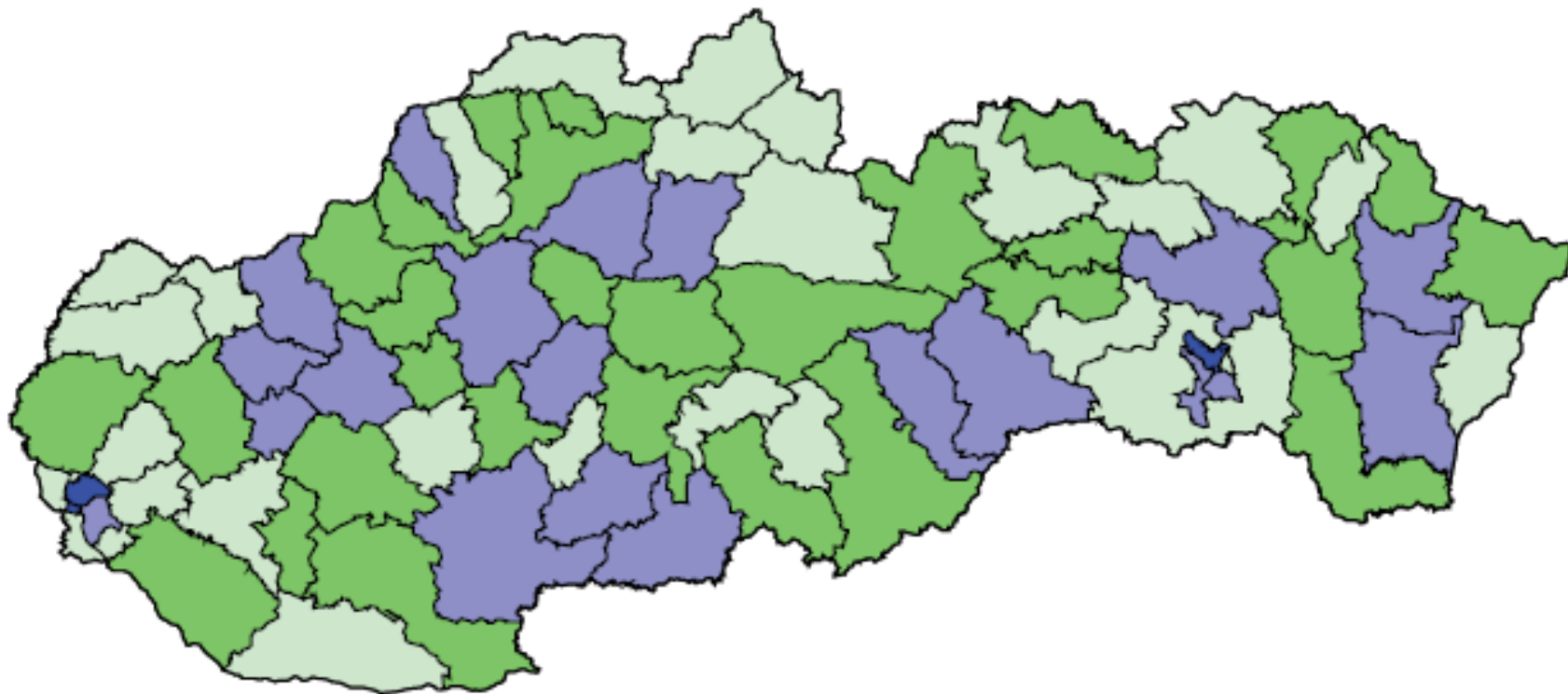
Upravené podľa: Christopher Riley, Department for Health and Social Services, Welsh Assembly Government, 2008

Porovnanie počtu lekárov podľa vekových skupín (hlavná vykonávaná činnosť), pracujúcich v útvaroch odborného zamerania VLD a iného ako VLD - údaje NCZI r. 2007

Geografická distribúcia VLD – SR 2007 údaje NCZI

POČET PRAKTICKÝCH LEKÁROV PRE DOSPELÝCH NA 10 000 DOSPELÝCH OBYVATEĽOV

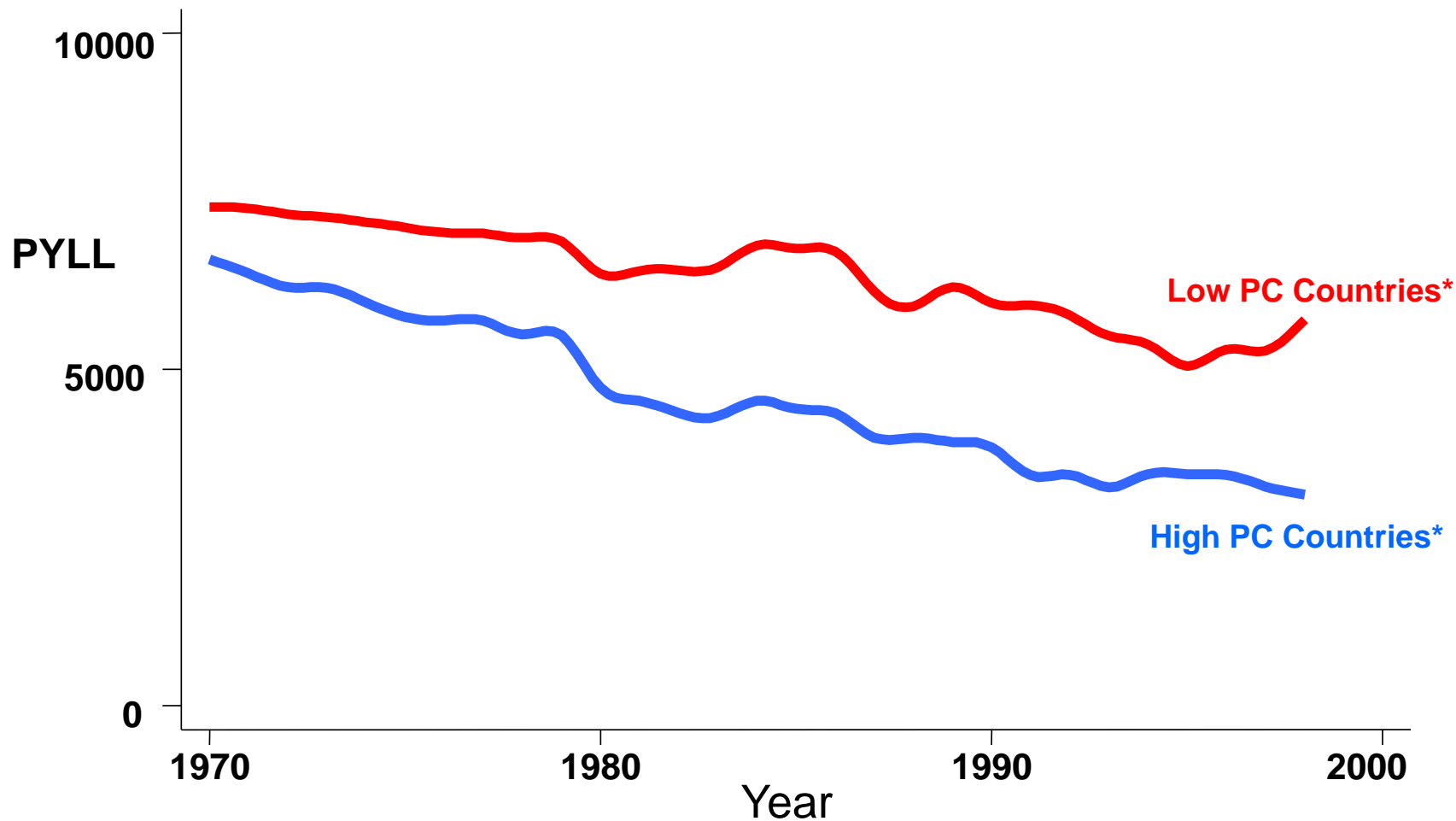
0-3,9
2500-10 000

4-4,9
2000-2500

5-6,9
1500-2000

7 +
1430 -

Stupeň rozvoja PZS a predčasná mortalita v 18 krajinách OECD

*Predicted PYLL –Potential Years of Life Lost (both genders) estimated by fixed effects, using pooled cross-sectional time series design. Analysis controlled for GDP, percent elderly, doctors/capita, average income (ppp), alcohol and tobacco use.

$R^2(\text{within})=0.77$.

Source: Macinko et al, Health Serv Res 2003; 38:831-65.

Starfield 09/04

IC 2953

Prevenencia- kedy ochorenia vznikajú a kedy spôsobujú ťažkosti?

č.	vek (v rokoch)	výskyt, vývoj, výsledky (rizikových faktorov, patológie, morbidita a mortalita)
1.	15-(18)	<ul style="list-style-type: none"> nízka pohybová aktivita, aterogénna a onkogénna diéta, hyperstenia, hyperinzulinémia, +fajčenie
2.	(18)-20-30	<ul style="list-style-type: none"> fajčenie, aterogénna a onkogénna diéta, sedanterizmus, stres hyperinzulinémia, abdominálna obezita, dyslipoproteinémia, prediabetes, prehypertenzia, metabolický syndrom
3.	30-40	<ul style="list-style-type: none"> fajčenie, aterogénna a onkogénna diéta, sedanterizmus, stres hyperinzulinémia, abdominálna obezita, prediabetes, prehypertenzia/hypertenzia, dyslipoproteinémia, metabolický syndrom
4.	40-50	<ul style="list-style-type: none"> nastupuje prvá, kardiovaskulárna vlna morbidity a mortality -hypertenzia, DM =ekvivalent ICHS, ICH-infarkt myokardu, NCMP, náhla smrť
5.	50-60-70	<ul style="list-style-type: none"> pokračuje prvá vlna+ nastupuje druhá, onkologická vlna morbidity a mortality spôsobená tými istými rizikovými faktormi

Rizikové správanie, diétne a pohybové návyky!

Rizikové správanie, diétne a pohybové návyky!

Rizikové správanie, diétne a pohybové návyky!

CHOROBNOŠŤ + ÚMRTNOSŤ:

SRDCOVOCIEVNA +ONKOLOGICKÁ

...

Primárna prevencia

Spoločné opatrenia pre prevenciu KV, metabolickú, onkologickú, ...

Zdravý životný štýl – **Nefajčiť, diétny a pohybový režim**

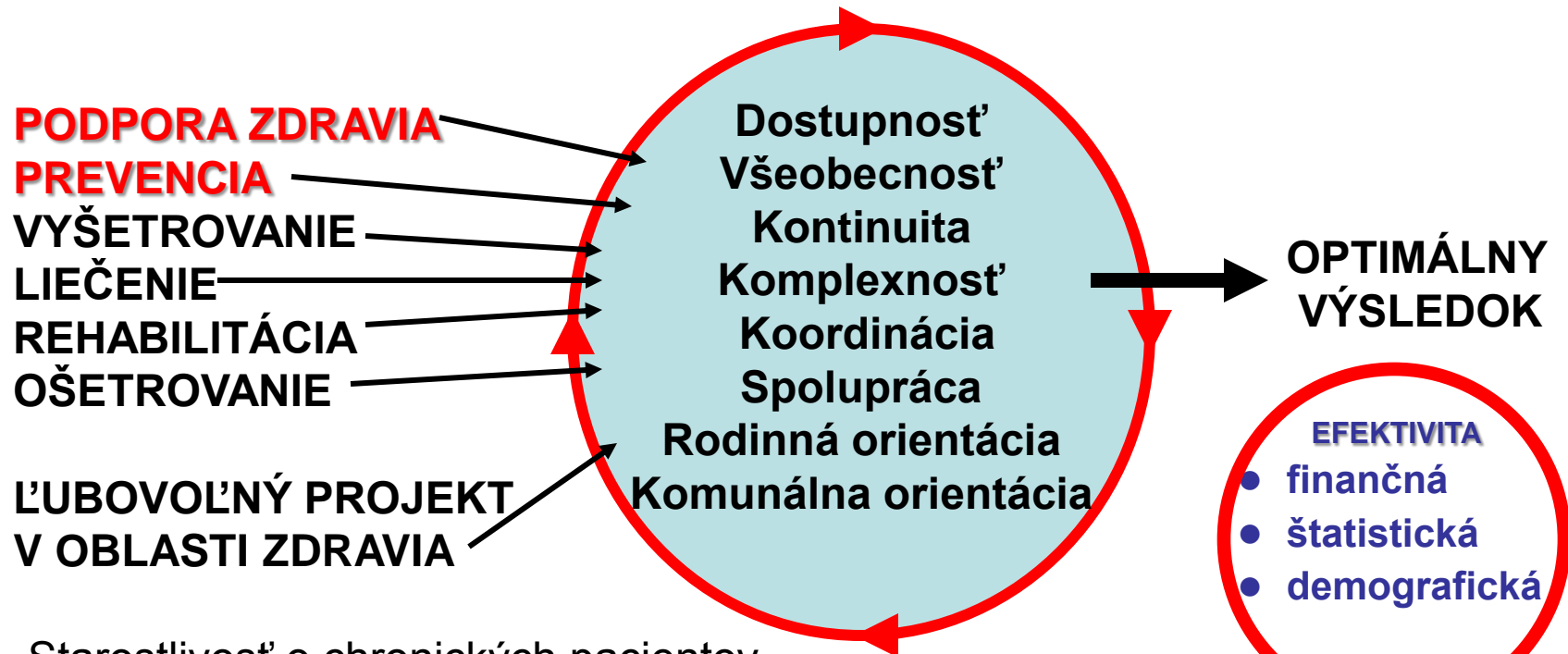
Sekundárna prevencia

Preventívna prehliadka

- **individuálny rizikový profil - intervencie životného štýlu**
- **populačný screening**
- **kontinuum**
- **zlyháva manažment**

Primárna zdravotná starostlivosť, všeobecné lekárstvo – - efektívny nástroj zdravotnej starostlivosti

-Starostlivosť o chronických pacientov–
Národné programy starostlivosti
o pacientov s CHRONICKÝMI OCHORENIAMI DC,
DIABETOM...

-PREVENTÍVNE PROGRAMY -

Národný preventívny program ochorení srdca a ciev...

Všeobecný lékař...

Používá vo svojej starostlivosti o pacienta ten najsofistikovanejší nástroj, ľudskú bytosť...

Všeobecný lekár...

V prevencii funguje aj intuícia ...

Ďakujem za pozornosť!

